

NÄTVERKET UTVECKLINGSLEDARE, SKOLUTVECKLING I SKARABORG, SKIS

MINNESANTECKNINGAR

Deltagare:

Anna Gustafsson, Götene, Silva Carlstein, Hjo, Sofia Adolfsson, Lidköping, Theres Rydell, Lidköping, Anna-Karin Yseus, Mariestad, Elisabeth Oldin, Skara, Anders Warnby, Skövde, Peter Stark, Skövde, Emelie Ahlén Karlsjö, Tibro, Carina Ålebring-Jonsson, Tidaholm, Johanna Ljungqvist, Tidaholm, Pernilla Hallqvist, Vara, Pelle Nilsson, Vara

Elin Liljebäck Nilsson, Skara, Susanne Sandgren, Skaraborgs kommunalförbund

Gäster: Henrik Ader, Falköping, Daniel Escanellas, Falköping, Anna Liljeström, SKR. Sara Holm, Skaraborgs kommunalförbund.

Fokus för dagen

"Synliggöra viktiga påverkansfaktorer för elevers måluppfyllelse samt identifiera, utveckla och sprida arbetssätt och verktyg för skol- och undervisningsförbättring" (ur uppdragshandling)

Inledning och incheckning

Tillbakablick från skolledarkonferensen i Vara.

Det var en variation och bredd i innehållet.

Inspirerande innehåll och föreläsare på temat Etablering Skaraborg. Särskilt slutmeningen att "vi inte har råd att lämna någon bakom".

Sissela Nutleys föreläsning om hjärnan och digitala verktyg var uppskattad. Flera önskar bjuda in henne som föreläsare till respektive kommun. Detta kan behöva samordnas och ske digitalt. Många har hjälpt till att sprida hennes digitala föreläsning till vårdnadshavare.

AI är en aktuell fråga, särskilt på gymnasiet. Det finns behov av att sammanföra "från skärm till pärm", hjärnforskning och den pedagogiska forskningen.

Dagen var fullbokad. Skolchefsnätverket har beslutat att skolledare ska vara första prioritet nästa år. Därefter SKIS och därefter övriga yrkeskategorier. Behov finns att fortsätta med innehåll kopplat till ledarskap i en föränderlig värld.

Den omställning vi står inför kommer kräva ökad delaktighet, små förändringar i mindre steg, att involvera elever, att genomföra kulturvänder, förändring av ledarskapet, förändringar och förbättringar i vardagen.

Hur kan vi arbeta kunskapsbaserat och leda förbättringsprocesser? Information, inspiration och erfarenheter från arbete med UP2 samt dialog

Presentation av Anna Liljeström, Ph.D. Pedagogisk Psykologi och vetenskapligt stöd och processledare i programmet UP2.

I september 2023 startade SKR:s satsning UP2, ett program för kommunala skolhuvudmän. Syftet är att deltagande kommuner ska öka sin kompetens i att driva förändringsprocesser och att arbeta kunskapsbaserat och systematiskt för att motverka studieavbrott och främja fullföljd utbildning. [Fullföljd utbildning | SKR](#) Totalt medverkar 26 kommuner. Från Skaraborg är det Falköping, Mariestad och Töreboda.

UP2 (utbildning och praktik) arbetar med att stödja systematiken i utvecklingsarbetet. Deltagande i programmet ska ha en tydlig koppling till respektive kommuns SKA.

Varje kommun ska ha lokala processledare (minst 50% i sin tjänst), ett utvecklingsteam samt tillgång till projektkonument/administratör (minst 10%). Processledaren ska ha dialog med förvaltningschef. De som deltar i projektet tar fram en utvecklingsplan.

UP2 ger stöd till processledare och tar tillsammans fram viktiga nyckelindikatorer, erbjuder verktyg för analys, ägnar mycket tid åt att granska statistik, funderar på orsaker och ser orsakssamband.

Dialog: Vilka leder förändringsarbete i våra kommuner?

Det är skillnad mellan små och större kommuner. I mindre kommuner involveras rektorer mer i den strategiska nivån och rektorer behöver ägna tid åt frågor på huvudmannanivå. I större kommuner finns fler funktioner med är med och driver förändringsarbete.

Förstelärare är en viktig tillgång i utvecklingsarbete. De behöver fortsatt stärkas i sin roll. I vissa kommuner arbetar de främst mot skolenheten, i andra mer övergripande på förvaltningsnivå. Regelbundna träffar är viktigt.

Det är viktigt med strukturer för kollegialt lärande över tid, där t.ex. förstelärare involveras.

Det skapas bättre förutsättningar för utveckling om det inte skapas nya "projekt", utan processer hålls i och blir till nya vanor. Det är av vikt att hitta synergieffekter i olika utvecklingsområden i stället för att arbeta med flera olika projekt/processer.

Kontinuitet i ledningsfunktioner har en påverkan på möjligheten att arbeta med förändringar.

Det är viktigt att alla medverkar till sin egen förändring och att varje lärare funderar över vad som är god undervisning.

Exempel på annat stöd i utvecklingsarbetet i olika kommuner: Samverkan för bästa skola, samarbete med Karlstads Universitet (hållbar utvecklingsorganisation från klassrummet till huvudmannanivå).

Fullföljda studier UP2, Falköpings kommun

Henrik Ader, verksamhetschef Grundskola, fritidshem och Daniel Escanellas, lärare och processledare UP2 i Falköpings kommun gör en presentation.

Falköping utgick från sitt SKA-arbete och sökte orsaker till låg måluppfyllelse. Har fokuserat på att utveckla elevhälsan för att vara främjande och förebyggande samt att utveckla undervisningen för lärande.

Började samverka med UP2 om frånvaro. Har gått från att "tro till att veta". Har granskat statistik och tittat på avvikelser.

Har reviderat närvaroplan, fokuserat på främjande och förebyggande insatser, skapat översiktsdokument, ändrat vilka begrepp de använder och tydliggjort ansvar. Har tre fokus i implementeringen: det inre arbetet, kultur och mindset, koll och uppföljning (har byggt upp en digital modul för dokumentation). Två pilotskolor kommer testa det nya arbetssättet.

Sedan arbetet påbörjades har frånvaron på högstadiet minskat från strax över 16 procent till 10%.

Nationellt kvalitetssystem - dialog och erfarenhetsutbyte

Det nationella kvalitetssystemet är framtaget för att följa upp och utveckla kvalitet och likvärdighet i Sveriges skolformer. Kvalitetssystemet består av nationella målsättningar, delmål, indikatorer och framgångsfaktorer.

SKIS-nätverket har kännedom eller ganska god kännedom om det nationella kvalitetssystemet. Kännedomen bedöms generellt vara lägre hos huvudmän och rektorer.

Vi tittar på introduktionsfilm från Skolverket. [Nationellt kvalitetssystem - Skolverket](#)

Skövde (fokus elevhälsa) och Tidaholm (fokus förskola) har haft kvalitetsdialoger med Skolverket. Hjo ska genomföra dialoger i maj. Kommunerna har fått ett underlag med statistik. Siffrorna har inte alltid stämt med de siffror som kommunerna själva tar fram.

Dialog: Hur arbetar kommunerna med systematiskt kvalitetsarbete idag?

Det är viktigt att göra val och prioriteringar och inte ha för många mål.

Det måste finnas ett kvalitetsarbete även på huvudmannanivå som hänger ihop med resterande kvalitetsarbete.

Vissa kommuner har ett digitalt systemstöd för kvalitetsarbetet. De kommuner som har ett digitalt systemstöd arbetar mer kontinuerligt med SKA under året. Men det digitala systemstödet i sig kan bli styrande i arbetet i förhållande till kommuner som arbetar utan digitalt systemstöd.

Arbete pågår i flera kommuner för att justera kvalitetsarbetet från ett rapporteringssystem till löpande kvalitetsarbete.

Några kommuner har börjat bygga upp ett system som bygger på det nationella kvalitetssystemets mål och indikatorer.

Det sker mer SKA i dialogform än tidigare. Till exempel: dialoger mellan verksamhetsutvecklare och rektorer, verksamhetschefer och rektorer, rektorer och nämnd, verksamhetsutvecklare och nämnd. Ibland deltar förstelärare eller representanter från skolor och förskolor. I vissa kommuner är verksamhetsutvecklare ute i alla förskolor och skolor samt ger rektorerna stöd i utvecklingsarbetet.

Behov finns att utveckla SKA för fritidshem, anpassad grundskola och IM. Även att dela idéer om hur lokala uppföljningar kan se ut kring frågor som saknar nationell statistik.

Aktuellt från Utbildning Skaraborg och Kunskapsnod Fullföljda studier samt utcheckning

Uppmaning att gå in på och sprida Kommunalförbundets hemsida:
<https://www.skaraborg.se/> Även <https://fullfoljdastudier.se>

En KAA-konferens har genomförts med fokus på att minska utanförskapet bland unga.

[22 maj - Webinarium: Samling fullföljda studier \(skaraborg.se\)](#) Fokus på övergångar mellan grundskolan och IM. Tidigare webinarier finns inspelade.

Information från Skolchefsnätverket: Lysiorapporten kommer inom kort skickas ut till de kommuner som har begärt ut sina egna resultat.

Utcheckning: Vad tar vi med oss och vad behöver vi arbeta vidare med?

Bra exempel på mallar från UP2.

Fortsatt dialog om nationella kvalitetssystemet.

Mer fokus på SKA för fritidshem, förskoleklass, anpassad grundskola och IM.

Sprida exempel på lokala uppföljningar som görs.

Hur ska vi fortsatt arbeta utifrån uppdragsbeskrivningen och följa upp att vi gör "rätt saker"?